

Siisikeste (*Carduelis spinus*) kevadrändest 2020. aastal Viljandimaal

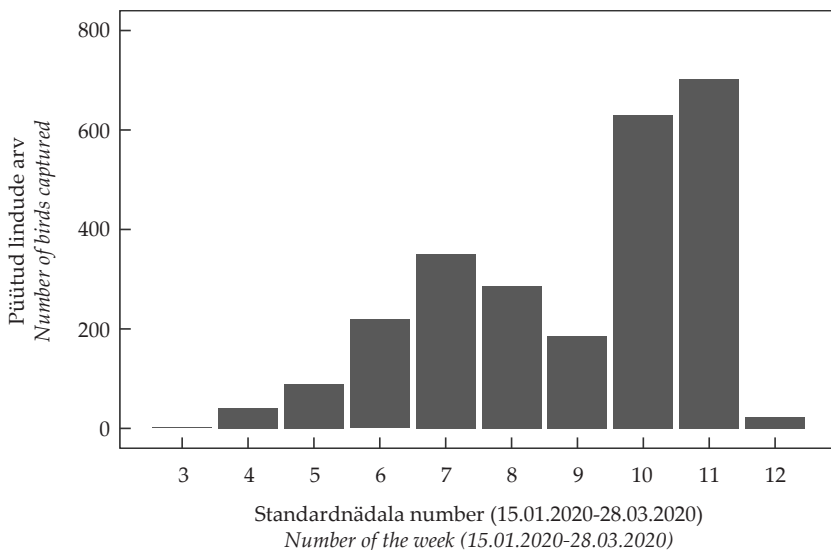
Jaanus Aua*

Eesti Ornitoloogiaühing, Veski 4, 51005 Tartu

Siisike (*Carduelis spinus*) on väike vintlane, kes eelistab tegutseda peaaesjalikult puuvõrade kesk-ja ladvaosas, mistõttu lisaks visuaalsetele vaatlustele on liigi täiendav uurimine sageli vägagi keeruline. Invasioonilaadse rändeliikumisega liigina külastab siisike mõnel juhul aktiivselt ka lindude talviseid toitmiskohti,

mis annab hea, kuid mitte iga-aastase võimaluse saada teavet liigi liikumistest ja rändedünaamikast.

Ajavahemikus 5.01.2020 - 21.11.2020 püüdsin Tääksis (Põhja-Sakala vald, Viljandimaa) pesitsevaid ning ürgorgu rände ajal läbivaid linde, peamiselt

Joonis 1. Siisikese (*Carduelis spinus*) rändedünaamika. Esmapüütud isendite arv (n = 2534).

Figure 1. Migration dynamics of the Eurasian siskin (*Carduelis spinus*). Number of birds captured for the first time (n = 2534).

* E-post: jaanus.aa@gmail.com

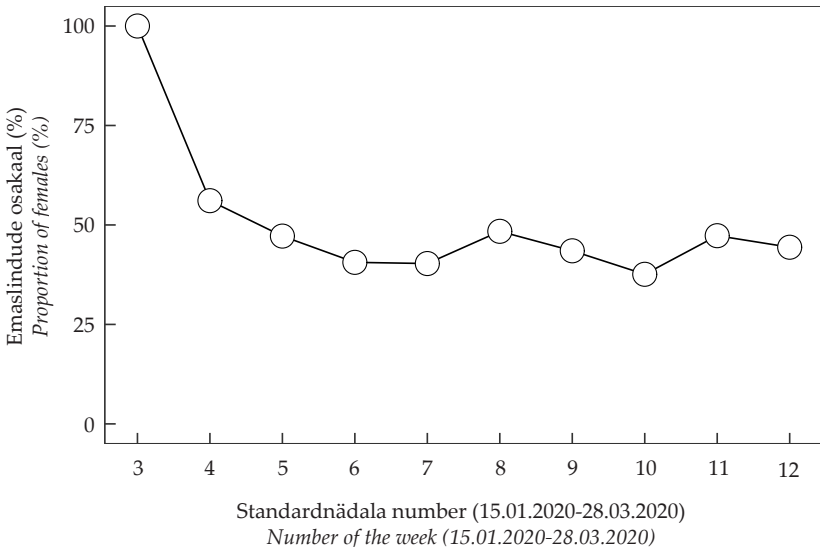
värvulisi. Kuigi tippajal (juuli-september) oli kasutusel kuni 113 võrgumeetrit, siis kevadrände ajal püüdsin orust (valdavalt NW suunas) läbiliikuvaid siisikeste salkasid lindude talviselt toitmiskohalt kaht loorvõrku (21 võrgumeetrit) kasutada. Kokku püüdsin ja rõngastasin 2580 siisikest ning sain 326 korduspüüki, mis andis hea võimaluse:

- jälgida liigi rändedünaamikat, sh. soolise struktuuri muutusi rändesalkades;
- bikseerida korduspüükide alusel läbiliikuvast rändemassis kohalike isendite saabumine;
- saada andmeid kohalike isendite pesitsemise kohta.

Linde võrkudesse ei hirmutatud, samuti ei kasutatud ka akustilisi ja visuaalseid peibutusvahendeid.

Siisikeste aktiivne läbiränne Tääksi orust 2020. aasta kevadel algas 21.01.2020, kui püüdsin esimesed kaks isendit ning lõppes 25.03.2020, kui talvist toitmiskohta külastanud viimasest siisikesesalgast tabasin kaks isendit. Rändemaksimume oli kaks: 18. veebruaril, kui püüdsin 139 isendit, ning 14. märtsil, kui võrkudesse sattus 245 siisikest (vt. joonis 1).

Emaslindude protsentuaalne osakaal rändesalkades oli kogu rändeperioodi jooksul vägagi stabiilne, mis annab alust arvata, et emaslinnud asuvad rändele

Joonis 2. Siisikese (*Carduelis spinus*) rändedünaamika. Emaste osakaalu muutus ajas.

Figure 2. Migration dynamics of the Eurasian siskin (*Carduelis spinus*). Change in proportion of females with time.

samaaegselt isaslindudega. Keskmiselt oli emaslinde salkades 43,4% (vt. joonis 2).

Kuigi lindude talvine lisatoitmine lõpetati juba märtsi lõpus, külastasid paikseks jäänud siisikesed talvist toitmiskohta veel korduvalt, andes hea võimaluse korduspüükide näol fikseerida kohalike isendite saabumise rändemassis.

Ajavahemikus 11.04.2020 - 14.05.2020 saadi 14 korduspüüki (7 emas- ja 7 isaslindu), mis näitasid, et kohalikud isendid saabusid kahe rändelainena: jaanuari 4. nädalal ja veebruari 3. nädalal, kusjuures jaanuaris saabusid isaslinnud ning veebruaris emaslinnud. Selle fakti valguses võib arvata, et meie kohaliku siisikesepopulatsiooni emaslinnud on pisut rändsemad, liikudes tõenäoliselt pesitsusaladest kaugemale kui isaslinnud.

Kohalikud siisikesed külastasid toitmiskohal olevaid rapsijäätmeid kuni nende

lõpliku rohtukasvamiseni aeg-ajalt veel ka mai viimasel nädalal. Vanalindudega kaasas olnud ja võrku sattunud sama-kevadised noorlinnud aga andsid võimaluse hinnata pesitsemise alustamist ja kulgu.

Nii püüti 4. mail hinnanguliselt 20-päeva vanune noorlind. Kui arvata sellest kuupäevast maha pesas veedetud päevad (15), haudevältus (10), munemine (5), pesaehitus (3), saame pesitsemise alustamise ajaks aprilli alguse, mis on ka 2020. aasta sooja kevadet silmas pidades siiski erakordselt varane aeg.

Siisikeste massilisem kevadine ränne läbi Eesti alade ei ole siiski regulaarne fenomen, mis muudab selle väikese vintlase uurimise veelgi raskemaks. Viimase dekaadi jooksul on liik Tääksi orus massilisemalt kevadel esinenud veel vaid kahel aastal - 2012 ja 2017. Põhjus on tänaseni ebaselge.

